BATAVIASCHE COURANT.

No. 127.

DONDERDAG *den 27sten December 1827.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, zijn de volgende benoemingen gedaan:

CIVIEL DEPARTEMENT.

Tot lid der sub-commissie van landbouw in de residentie Kadoe, *J. W. H. Smissaert*, thans secretaris van die kommissie, en zulks in plaats van *F. H. Leurs*, honorabel ontslagen.

Tot secretaris bij gemelde kommissie, *D. L. Baumgardt*, ambtenaar bij de landelijke inkomsten.

Tot gezagvoerder der recherche boeijer, met rang van onderkommies der recherche, *H. Boekhof.*

Tot stadsgeneesheer en opziener der vaccine te Soerabaija, de tweede stadsgeneesheer te Batavia, de Medicinæ Doctor *W. H. Michgorius*, en zulks in plaats van den Medicinæ Doctor *F. G. Knuth*, op zijn verzoek honorabel ontslagen.

Honorabel ontslagen en gepensioneerd.

De kommies op het residentie kantoor te Bantam *J. C. Koch.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

Tot tweede luitenants bij het regiment artillerie no. 5, de onlangs uit Nederland aangekomen tweede luitenants van gemeld wapen, *C. G. H. van Bijlandt* en *C. A. van Manen Verwoert.*

BATAVIA, *den 22sten december 1827.*

In onze Courant van den 24 november jl. deelden wij, met een enkel woord, het bij ons ontvangen berigt van den resident van Bantam, omtrent het afmaken, in den nacht van den 21 op den 22 dier maand, van den beruchten muiteling *Maas Djakaria*, mede. Wij waren toen niet in de gelegenheid iets meer deswege te kunnen zeggen. Dan sedert dien tijd eenige officiele mededeelingen ontvangen hebbende, gelooven wij onzen lezeren geen ondienst te doen, van op de verrigtingen van *Maas Djakaria* en zijn persoon, even zoo zeer als op datgene, dat door het Gouvernement in 't werk is gesteld, om dien muiteling in handen te krijgen en daardoor zijnen schadelijken toeleg te stuiten, nog eens terug te komen.

Hetgeen *Maas Djakaria* was, en dat vroeger aanleiding tot zijne gevangenschap in de boeijen van Batavia gegeven heeft, zullen wij, als mogelijk minder algemeen bekend, in een volgend nummer mededeelen, genoeg zij het, dat hij, als een voor de rust van Bantam zeer gevaarlijk sujet, gedurende eenen geruimen tijd reeds gevankelijk werd aangehouden. Dan op den 30sten juni jl. gelukte het hem, door behulp van eenen inlandschen mandoor, te ontsnappen, en begaf hij zich naar de streken van Tanjong, nabij Kebang Djerok, in het distrikt Batavia gelegen, waar hij zich dadelijk bezig hield, met zijne connectien in het Bantamsche aanteknopen en te berigten, dat hij derwaarts wilde komen, ten einde zich beter tegen de nasporingen der policie te waarborgen.

Deze nogtans, zoo in het Bataviasche als in het Bantamsche, zich den nadeeligen invloed van *Maas Djakaria* van vroeger tijden op de bevolking herinnerende, stelde alle mogelijke middelen in het werk, om zich van den ontsnapten muiteling meester te maken. De Regering, van hare zijde, verklaarde *Maas Djakaria* vogelvrij en stelde eene premie van twee duizend guldens op zijn hoofd. Weldra bleek het, dat die voorzorgen zeer doelmatig en gegrond waren; want *Maas Djakaria*, naauwelijks in het Bantamsche verschenen, ruide de bevolking tegen het wettige gezag op, verspreidende, dat het sedert zijne komst niet meer noodig was, dat het volk de landrenten voldeed, hetgeen dan ook in sommige distrikten eenige vertraging en moeijelijkheden in de inning te weeg bragt.

Eenige verdachte personen, en onder dezen voornamelijk een *Maas Samarang*, die zich op de grenzen van het Bantamsche ophield en *djiemats* aan de bevolking uitdeelde, werd door de policie van Buitenzorg gearresteerd, en de verzameling van wapenen, die men in zijne woning vond, gevoegd bij de andere bezwaren, die reeds tegen hem bestonden, bewezen maar al te zeer en zijne kwade gezindheid en dat hij *Maas Djakaria* was toegedaan. Het verblijf van dezen muiteling werd nu stellig ontdekt te zijn in kampong *Tjandelekan*, aan de uitgestrekte *Rawa Sonkayab*; doch de middelen, die door den resident van Bantam in het werk gesteld werden, om zich aldaar van zijn persoon meester te maken, vruchteloos afgeloopen zijnde, begaf zich *Maas Djakaria*, over *Lebak* en *Gondok*, met eene vrij aanzienlijke menigte aanhangelingen, naar de bosschen van *Gembor*.

De zaken in het Bantamsche begonnen van dag tot dag, door het heen en wedertrekken van *Maas Djakaria* en het vermeerderen van zijnen aanhang, eene ernstiger houding aan te nemen, en al hoewel men over het grootste gedeelte der inlandsche hoofden zeer te vreden was, scheen het tijd te worden den muiteling in zijnen voortgang krachtdadig tegen te gaan, ten einde verdere onheilen voortekomen. De noodige bevelen werden dien ten gevolge door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal uitgevaardigd. Het civiele gezag werd door Hoogstden[illegible]en aan den waarnemenden resident van Bezoekie, [illegible]'ders, opgedragen en de heer *van Melverda* tot andere funktien geroepen. Door het Militair Departement, werden nog een kapitein, een luitenant en 80 manschappen ter versterking afgezonden, en dit alles ter regter tijd, daar op den 28sten september jl. het stellige berigt inkwam, dat *Maas Djakaria* met eene vrij aanzienlijke magt in het distrikt *Kollelet* stond en den post van *Pande Glang* bedreigde. Den 1sten luitenant *de Quay*, aan wien de verdediging van dien post was toevertrouwd, schoon van eene geringe magt voorzien, gelukte het nogtans, zoo door zijne doelmatige dispositien als dapper gedrag, eenen werkelijken aanval der muitelingen, die reeds meer dan duizend in getal waren, heldhaftig afteslaan. De oproerlingen werden verstrooid en bleven zich nog in het distrikt *Kollelet* ophouden. Groote diensten werden aldaar bewezen door den assistent resident *Francis*, die gedurende de opschuddingen, door *Maas Djakaria* en de zijnen in het Bantamsche verwekt, even zoo zeer als de assistent resident *Ruitenbach* en de opziener *Tiedeman*, vele diensten heeft bewezen.

Gedurende den tijd dat *Maas Djakaria* zich in het Kolleletsche bevond, werd hij, zoo door de maatregelen van den resident, als door de rustelooze nasporingen van den luitenant *de Quay*, kommandant van Pandeglang, en van den kommandant der djaijang sekars *Pravy*, we[illegible] officieren zich in alle ontmoetingen met de mui[illegible] hoogstprijzenswaardig gedroegen, gedurig van de eene [illegible] naar de andere gedreven. Zijn voornaamste aanhang [illegible] stond nu in eenen zekeren tommongong Mochamad, die al zijn invloed ten voordeele van den hoofdmuiter in het werk stelde; dan welke of hoe hun toeleg was, de waakzaamheid der policie, de ijver der militairen en de trouw der inlandsche hoofden maakten weldra een einde aan dezen opstand en herstelden eene volkomene rust in Bantam.

Even zoo als wij reeds vroeger hebben medegedeeld, gelukte het den onder-regent van het noorder kwartier, Radeen *Djaga Mengala*, *Maas Djakaria*, in den nacht van den 21 op 22 november, te overrompelen. De muiteling deed een hevigen tegenstand, maar de onder-regent voornoemd met de zijnen hadden het geluk hem, schoon dood, in handen te krijgen. Zijn lijk werd naar Ceram gevoerd, alwaar het behoorlijk door een ieder, die hem gekend had, erkend werd. Overeenkomstig de beloften van het Gouvernement, werd, met de betuiging van de bijzondere tevredenheid van den Kommissaris Generaal, de uitgeloofde premie van ƒ 2000 tusschen *Djaga Mengala* en de zijnen verdeeld.

den 24sten december.

Wij vinden ons in de gelegenheid, de namen der voornaamste hoofden van den onlangs uitgebroken opstand in het district *Radjakwessie* te doen kennen. Van belang is het, op te merken, dat er geen Javanen van eenigen rang en eenig aanzien onder hen gevonden worden. De hoofdmuiteling *Diepo Negoro* heeft, wel is waar, aanzienlijke leden van zijne familie die hem zijn toegedaan, maar er is ons nog geen voorbeeld bekend van een eenigen Javaan, die onder het tegenwoordig Bestuur tot eene zekere hoogte gekomen is, die zijnen pligt openlijk heeft verbroken. Integendeel heeft het Gouvernement zich niet dan te beroemen over de trouw en genegenheid, die het van de zijde der regenten en voornaamste inlandsche grooten ondervindt. De hoofden, die in het Rembangschen de opstand besturen, bewijzen ons ten vollen, dat, gesteld zelfs dat *Diepo Negoro* aldaar zijnen invloed uitoefende, hij dien heeft moeten zoeken bij den gemeenen Javaan, die voor eenig eerbetoon en een titel alles zou opofferen, en geen ingang bij de voornamen heeft kunnen vinden.

Aantooning der hoofden van de muitelingen in de afdeeling Toeban, *alsmede in de distrikten* Siengahan *en* Djati Rogo.

1°. Het opperhoofd, voerende den titel van tommongong wedonno boepatie *Moelieo Negoro*, is de gewezen ontslagen oppasser van den heer assistent resident van *Radjakwessie* en genaamd *Moelieo Koesoemo*.

2°. Tommongong *Mergo Joedo*, de gewezen patingie van de dessa *Banjar Waro*, genaamd *Tjowie Roemo*.

3°. Maas patek setro wietjono, gewezen djaxa van de blandongs in de dessa *Besowo*, genaamd als boven tijdens de blandongs onder *Lassem* ressorteerden; terwijl deze persoon ook eens is verbannen geweest.

4°. Patteh *Djogo Joedo*, gewezen patingie van de dessa *Soegiran*, genaamd *Siengo Diwongso*.

5°. Wedonno *Ronno Sentieko*, zoon van den demang van *Woengoe*, distrikt *Tinawoon*.

6°. Wedonno *Moro Djojo*, gewezen hoofd der buffels te *Tinawoon*.

7°. Wedonno (de tegenwoordig voerende naam onbekend) de gewezen patingie van de dessa *Karang Genieng*.

8°. Wedonno *Siengo Troeno* (de tegenwoordige naam onbekend) een inwoner van de dessa *Bangielan*.

9°. Demang *Djo Lexono*, inwoner van de dessa *Bangielan*.

10°. Demang (de tegenwoordige naam onbekend) gewezen patingie van de dessa *Soko Antjar*.

11°. Pangoeloe (de tegenwoordige naam onbekend) gewezen ketip naip van *Djatie Rogo*.

Alle deze bovengenoemde hoofden zijn vereenigd in de dessa *Djatie Rogo*, en worden van daar van de eene plaats naar de andere rondgezonden ter opruijing van de bevolking en uitbreiding hunner magt.

In het distrikt Beng-el.

1°. Tommongong *Amat Ngieso*, gewezen ketip van de hoofd negorij *Radjakwessie*.

2°. Tommongong *Kromo Negoro*, de gewezen ontslagen patingie van de dessa *Kebogadrong*, distrikt *Temaarang*, en genaamd *Kromo Medjo*.

3°. Tommongong *Terto Negoro*, gewezen patingie van de dessa *Troetjoe*, distrikt *Tinawoon*, genaamd *Terto Senjoje*.

Alle deze hoofden zijn, als de bovengenoemde, vereenigd in de dessa *Pakoewon*, zijnde nog *zeven* andere hoofden onder hen die pajongs voeren, wier namen echter onbekend zijn.

Berigten van *Toeban* van den 19den melden ons, dat dien dag aldaar een detachement van 50 man, per scheeps gelegenheid, op last van den Kommissaris Generaal van B[illegible] geëxpedieerd, reeds was aangekomen, en dat die [illegible]ing den aldaar kommanderenden kapitein *Schip*-[illegible]e hoop gaf van *Toeban*, dat nog steeds bedreigd wordt, te zullen kunnen behouden. Er is nog aanmerkelijker renfort naar *Toeban* en het *Rembangsche* verzonden, en dit een en ander zal, vleijen wij ons, genoegzaam zijn, niet alleen om defensief te kunnen handelen, maar ook om de muitelingen uit de door hen bezette distrikten te verjagen.

—Wij hadden in de laatste dagen ook eenige verontrustende berigten van de zuidelijke grenzen van *Pekalongang* ontvangen, dan de tijdingen van den 21 dezer stellen ons, omtrent die streken, volkomen gerust.

BATAVIA, *den 26sten december 1827.*

Met den post van gisteren, van *Samarang* aangekomen, is het berigt ontvangen dat *Bantjar*, eene plaats onder de afdeeling *Toeban* sorterende, en aan den grooten weg tusschen *Toeban* en *Rembang*, circa 40 palen van de hoofdplaats gelegen, op den 21sten dezer, omtrent ten 3 ure des namiddags, door de muitelingen is aangevallen en genomen geworden. De zich aldaar bevindende barrissan, van 5 à 600 man, zoude bij de aankomst der muitelingen dadelijk de vlugt genomen hebben, en van de overige bezetting, bestaande uit 20 man infanterie en 24 Japarasche djajang sekars, aangevoerd door den luitenant *de Sturler*, zoude alleen het laatstgenoemde detachement op *Kragan* en *Tamsurok*, plaatsen almede aan den grooten weg gelegen, hebben kunnen replieren, zijnde de andere vermoedelijk in de handen des vijands gebleven. Wij vernemen tevens, dat de heer *Waller*, partikulier scheepsbouwmeester te *Bantjar*, benevens twee Engelsche heeren tot zijne werf behoorende, zich aan boord van eene op de reede van *Bantjar* ter reparatie liggende brik begeven hebben, en waarschijnlijk daarmede naar *Soerabaya* zijn onder zeil gegaan. Het doet ons echter leed te moeten melden, dat de woning en al de op de werf van gemelden heer liggende houtwerken in handen der muitelingen gevallen zijn.

Tot den 22sten dezer had zich de tijding nog niet bevestigd, dat *Toeban* door de muitelingen was aangevallen; eene aldaar, ter geschikter tijd, van *Batavia* aangekomen versterking van 50 manschappen had niet weinig bijgedragen, om den kommanderenden officier te dier plaatse in de gelegenheid te stellen, om, des noodig, eenen hevigen weerstand te kunnen bieden. Ook te *Rembang* was onze krijgsmagt met een 60 tal manschappen van *Batavia* vermeerderd geworden, en zoude aldaar bij den kommanderenden Generaal Majoor *Holsman* de tijding zijn ontvangen, dat de kapitein *Grisheim* in het zuiden van *Rembang* met zijne colonne was aangekomen, en zoude er, met behulp van al de aanwezige detachementen, eene gecombineerde operatie plaats vinden, om zoo mogelijk den vijand te gelijker tijd van alle kanten aan te vallen en eene geduchte nederlaag toetebrengen. Van de meer westelijke landen ontvangt men bij voortduring geruststellende tijdingen.

Vervolg van ons blad van den 20sten december jl. no. 125.

Het is voor den opregten vriend van zijn Vaderland waarlijk te betreuren, dat die ongegronde klagten tot in het Moederland zijn doorgedrongen, en daar veelligt eenigen bijval gevonden hebben, anders voorzeker zouden de schrijvers van den Hermes, indien zij de ontvangene berigten niet voor waarheid hadden aangenomen, niet gezegd hebben, *dat er eene volslagene moedeloosheid onder de kooplieden van Batavia, wegens het verval van den handel, bestond.* Indien het waar is, dat sommige kooplieden, wij moeten veronderstellen Nederlandsche, zich aan die moedeloosheid overgeven, moeten wij rond uit verklaren, dat zij zulks, of ten gevolge van hersenschimmige denkbeelden, of door mangel van doorzigt, of van de noodige kennis des waren handels van Java en dezen archipel, doen.—Want, nog eens, indien zij bij het opbreken der vreemde negotie-huizen, niet alleen uit het grondbeginsel van *nationaliteit*, maar ook zelfs van *regtmatig eigenbelang*, zich meester hadden gemaakt van den handel in wollen- en katoenen-goederen, waar door aan de eerste en duurzame behoeften van meer dan *elf millioenen* menschen moest worden voldaan, en zich niet hadden bepaald bij het *ontbieden en debiteren* van dat gene, dat tot de consumtie en de weelde der Europesche bevolking geschikt is, zouden zij dan hebben kunnen klagen, zouden zij dan nog eenigen grond tot *moedeloosheid* hebben kunnen aanvoeren? Wij vragen dit, ter beantwoording van het geen de Hermes zegt, met nadruk, om dat wij staten voor ons hebben, die ons volkomen in ons gevoelen bevestigen en ons de droevige overtuiging geven, dat, terwijl Nederland in deze volkrijke bezittingen, door het invoeren van deszelfs fabrikaten, eene onberekenbare bron van voordeelen, van bijzonderen en nationalen voorspoed bezit, men die bron voorbijziet, en voor het Vaderland en zich zelve doet kwijnen. Want van die aanzienlijke som, waarvan wij hier boven spraken, en waarvoor, van 1 januari tot 31 october, in de drie hoofd havens van Java, aan katoenen en wollen-goederen zijn ingevoerd, heeft Nederland slechts aangebragt voor—*f* 559,884-70 terwijl Engeland en Bengalen voor . . . . . - 2,726,441-16 hebben geleverd.

Indien onze Vaderlandsche fabrikanten en kooplieden, *onpartijdig* en met kennis van zaken, onderrigt waren geworden van de steeds *blijvende*, ja *toenemende* behoeften van de volkeren van Nederlandsch Indie, en in het groot getracht hadden daarin te voorzien, zouden dan de klagten over den handel kunnen bestaan, zouden zij ingang in het Moederland hebben gevonden? Wat beteekent de som van *f* 559,884, ja zelfs die van drie millioenen, aan lijnwaden, wij zeggen, niet alleen voor Java, maar voor dien volkrijken archipel, waarin eene in beschaving en dus in behoefte toenemende talrijke bevolking, door ons, van het hoogst noodige moet voorzien worden!

En dat men ons niet tegenwerpe, dat wij de zaken in een vergrootend daglicht beschouwen.—Dat men die kooplieden raadplege, die zich op de kennis van den Indischen handel en op het ontdekken van de bronnen van zijne ware grootheid hebben toegelegd, en zullen zij niet als uit eenen mond verklaren, dat Nederland alhier voor enorme schatten en met groote winsten zeker zoo veel aan wollen en katoenen-goederen kan debiteren, dat daardoor de voorvaderlijke bloei en grootheid van Neêrlands fabrieken en trafieken weder tot die hoogte stijgen die in vroeger tijden zoo veel welvaart hebben verspreid, en die den naijver der overige europesche volken hebben opgewekt.

Wij durven ons niet begeven in eene nabij komende berekening, zelfs der *waarschijnlijke* behoeften van de volkeren van Java en geheel Neêrlandsch Indie, om dat zij veelligt door diegenen, die minder onderrigt zijn, als overspannen, als te *kollossaal* zou worden aangemerkt. Maar deze daadzaken kunnen wij ten minsten tot maatstaf voor onze redeneringen aannemen, dat als vreemde volken, op *Java alleen*, voor bijna drie millioen aan eene soort van goederen invoeren, die met graagte en met een goeden winst van de hand worden gezet, en dat Nederland slechts voor vijf ton, of iets meer, van dezelfde goeden aanbrengt, terwijl er voor millioenen dagelijksche behoefte is, of het dan, zeggen wij, de schuld is van den handel of van de Nederlandsche *negocianten en fabriekanten*, dat de nationale handel niet weliger bloeit?

En dat men ons ook niet zegge, dat vreemde goederen, en vooral Engelsche en Bengaalsche lijnwaden, hier meer dan de onze getrokken zijn . . . . . . De Nederlandsche factorij, die hier gevestigd is, om den nationalen handel meer en meer uit te breiden, zal, hier twijfelen wij geenszins aan, stellig met ons verklaren, dat het Nederlandsche fabrikaat, door den inlander, boven elk ander wordt verkozen, en dat die lijnwaden, die uit Nederland zijn aangevoerd, zoo *gewild* waren, dat zij soms niet eens uit de aanbrengende schepen in de magazijnen werden opgeslagen, maar op de reede, met grooten winst zijn verkocht en overgescheept, om door *Chinezen*, of *Arabieren*, of *Maleijers*, naar elders te worden gebragt. Dit zijn daadzaken, die niet gelochend kunnen worden, en die ons bedunkens bewijzen, dat als de ware belangen van onzen handel in deze gewesten gekend en betracht worden, dat, wel verre van te ondervinden, dat de negotie kwijnt, het de fabrikanten en negocianten zijn, die, door het op verre na niet genoegzaam aanvoeren van het ware handels artikel, de eigen oorzaak zijn van hunne moedeloosheid.

Wij hebben ons tot dus verre in onze beschouwing slechts tot het eiland Java en de drie hoofdsteden bepaald, maar hoeveel meer kracht verkrijgt onze redenering, en hoeveel meer worden dan de door den Hermes aangevoerde klagten ontzenuwd, als wij onze blikken verder werpen en een

nog vestigen op de Nederlandsche bezittingen buiten Java.— Wie voorziet aan de behoeften van de Moluccos, van Celebes, van Borneo, van Banka, Palembang, Padang en geheel Sumatra?—Zou men aan den handel die er gedreven, aan de goederen die er gedebiteerd worden, wel zeggen, dat het Nederlandsche bezittingen zijn, bezittingen die voor de Nederlandsche nijverheid eene onuitputbare bron van welvaart konden wezen? Op de meeste der buiten-kantoren, niettegenstaande de zware regten, die ter bescherming van nationale fabrikaten en goederen op de vreemden gelegd zijn, ziet men bijna zonder concurrentie uitheemsche produkten. Indien vreemde handelaren, onaangezien de zware lasten waarmede hunne goederen bezwaard worden, nog eene goede rekening maken, welke zullen dan de winsten niet wezen, die de Nederlandsche koopman op de Nederlandsche goederen zou kunnen behalen. — Wij zullen met der tijd het publiek in de gelegenheid stellen, om even klaar te oordeelen als wij, door mededeeling van authentieke stukken, die bewijzen zullen, wat er in Neerlandsch Indië gesleten wordt, en tot welk een montant Neerland daar aan deel heeft!

Laat ons dan ter goeder trouw zijn, en indien men over Indië en den Indischen stand van zaken naar het Vaderland wil schrijven, der waarheid in allen deele hulde doen. — Daardoor kan iets goeds te weeg worden gebragt, daardoor kunnen de oogen van Vaderlandsche broeders, omtrent de ware belangen van deze Bezittingen, steeds meer en meer worden geopend, maar niet door eenzijdige berigten, door rapporten van menschen, die oppervlakkig ondeelen, en die met den waren toestand onbekend zijn. Indien de schrijvers van den Hermes, dit vermeenen wij te mogen besluiten, onderrigt waren geweest naar waarheid, dan zouden zij stellig in het algemeen niet gezegd hebben de *handel kwijnt*, maar met meer grond, de Nederlandsche handel is in Neerlandsch Indië niet in dien staat van voorspoed, waarin hij kon wezen; om dat tot dus verre de grootste handel belangen niet uit het ware oogpunt zijn beschouwd geworden. Wie is daar oorzaak van? . . . . Dit laten wij, na al het hier boven gezegde, aan de beslissing van elk onpartijdig lezer over.

(Het vervolg hierna.)

Uithoofde van het op den 25sten dezer ingevallen Kersfeest, *is op dien dag geene Courant uitgegeven.*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Dec. 19—schip *Boeroong*, W. Lister, van Batavia den 13den december, naar de Kaap de Goede Hoop.

BATAVIA.

Aangekomen.

Dec. 22—schip *Louiza*, J. G. Duncan, van Sinkapoer den 17den december, passagiers: de heeren J. Palmer en J. Hunt.—schip *Oeij Sinjo*, Sarief Hasim Ankawie, van Pekalongang den 10den dito.

Dec. 23—Amerik. schip *Merrimack*, F. A. Smith, van de Kaap de Goede Hoop den 5den november.—schip *Carolina en Jacoba*, W. Aitkens, van Palembang den 20sten december, passagiers: luitenants L. Kolff en F. X. Schmeltz.

Dec. 25—schoener *Kim Hokhin*, I-Ap Soenko, van Palembang den 11den december.

Vertrokken.

Dec. 22—schip *Vasco de Gama*, T. Verluijs, naar Antwerpen, passagier: de heer A. Vidal.

Dec. 23—schip *Mastora*, Said Alowie Habassij, naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.

Dec. 25—schip *The Fair Armenian*, F. MacKenzie, naar Soerabaija.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Anna Paulowna*, schepen Faidul Karim, Ster, Joedil Barie, Buitenzorg, Louiza, Oeij Sinjo, Carolina en Jacoba; brikken Clementine, De Jonge Orrancia, Foengfie, Pienhoeij, Philotax; schoener Kim Hokhin.—Eng. schip Cambridge; brik Oscar —Amerik. schip Merrimack.

SAMARANG.

Aangekomen.

Dec. 16—brik *Boeang Besie*, B. Pajr, van Batavia en Cheribon.

Dec. 17—schip *Nieuw Cato*, C. F. Drijman, van Riouw, Tagal en Pekalongang.—Arab. schip *Phata Rachman*, Sech Salim Bin Atas, van Batavia en Cheribon.

Dec. 19—Arab. schoener *Nasar*, Sech Mochamat Bin Oemar, van Palembang.

Dec. 21—schoener *Tartar*, T. S. Perrij, van Batavia, passagier: de assistent resident van Samarang Goldman.—Arab. brik *Nawar Alie Jessoor*, Sarif Mosaija Bin Abdulla, van Batavia en Indramaijoe. — Maleische brik *Gollek*, ..., van Pekalongang.

Vertrokken.

Dec. 15—Zr. Ms. roei-kanonneer-boot *No.* 15, kadet P. P. van Epen, naar Soerabaija.

Dec. 19—Arab. schip *Fatal Barie*, K. Looper, over Rembang naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Dec. 18—schip *Boeroong*, J. A. Mooron, van Batavia.—schip *Allam*, Said Mochamat Jofrie, van Rembang.

Dec. 18—schip *Jessij*, R. Mackie, van Tjandie den 13den december.—brik *Harriet*, G. White, van Batavia den 9den november, passagiers: de heer M. von Fronquemont, en luitenant Wolff. — Zr. Ms. roei-kanonneer boot *No.* 15, kadet P. P. van Epen, van een kruistogt om de west.

Vertrokken.

Geen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Bellona*, *Dageraad*. brik *Haali*; schoeners *Pollux*, *Iris*, *Zephijr*, *Windhond*, *Brak*; roei-kanonneer-boot *No.* 1; zwaard-boot *No.* 18; kora kora *No.* 16; kanonneer-boot *No.* 1; roei-kanonneer-boot *No.* 15; transport-boot *No.* 4; schepen Fatalkair, Johanna Frederika, Harriet, Teksoen, Thalia, Anna Augustina, Jessij, Rosalie, Djadul Kariem, Mastoor, Djadul Kariem, Ijdroesie, Jadul Rachman, Boeroong, Fait Allam; stoom-boot Van der Capellen; brikken Experiment, Tiksing, Kalimaas, Lassum, Margaretha Engeltina, Anna Henrietta, Harriet, Onderneming; schoeners Fatal Mobien, Anna Geertruida; kotter Dolphijn.

ADVERTENTIEN.

De Directeur Generaal van Financien maakt bij deze bekend, dat ingevolge resolutie der Indische Regering, d. d. 23 november ll. no. 5, op aanstaanden vrijdag, den 28sten dezer, voor het Stadhuis, ten overstaan eener kommissie, zal worden verbrand het nog aanwezig zijnde oud Bataviaasch crediet papier, bestaande gedeeltelijk uit dat, hetwelk door de weeskamer, op autorisatie van den voormaligen Gouverneur Generaal *Daendels*, gecreëerd is, om op hijpotheek te worden uitgezet, en gedeeltelijk uit oude Compagnies papieren munt.

De Directeur Generaal van Financien,
C. M. BAUMHAUER.

—De ondergeteekende Resident van Batavia maakt hiermede bekend, dat op den 28sten dezer, des ochtends te 11 ure, door den ingenieur der civiele gebouwen en werken, ten zijnen overstaan, op het residentie kantoor alhier, publiek zal worden uitbesteed:

1°. Het vernieuwen van het waterrad aan de Gouvernements houtzaagmolen alhier.

2°. De appropriering van een ziekenzaal in de boeijen van het Hoog Geregtshof en het aanbrengen van een venster, met ijzeren tralien, aan het gevangen hok no. 5, in dezelfde boeijen, en

3°. Het maken van acht stuks geldkisten, voor de residentie Bantam; een en ander op zoodanige voorwaarden, als ten dage der uitbesteding zullen worden bekend gemaakt; wordende de gegadigden na voorschreven werken genoodigd, hunne biljetten van inschrijving, met in achtneming van het bepaalde bij het reglement op de publieke uitbestedingen, voor of ten dage voorschreven, aan den ondergeteekenden intezenden, en tevens opgeroepen, om ten zelve dage tot het bijwonen dezer uitbesteding, ten bureele voornoemd te compareren; kunnende omtrent deze werken inmiddels nadere informatien bij den ingenieur voornoemd verkregen worden.

BATAVIA, *De Resident voornd,*
den 21sten dec. 1827. BESIER.

—Inschrijving op de leverancie van de ondervolgende artikelen, benoodigd ten dienste van de posterijen in deze residentie, als:

Voor de hoofdstation Soerabaija:

1 Stel wagenpaardenleisels.
2 Stellen kartuigen.
2 Zadels met toebehooren.

Voor de station Kedoong:

1 Stel kartuigen.
1 Zadel met tobehooren.

Voor de station Sidokare:

1 Stel kartuigen.
1 Zadel met toebehooren.

Voor de station Branjangan:

1 Stel wagenpaardenleisels.
1 « kartuigen.
1 Zadel met toebehooren.

Zullende de inschrijvingsbiljetten worden ontvangen op de secretarie, voor of op donderdag den 10den januari 1828, op welken dag, des morgens om 10 ure, dezelve, in tegenwoordigheid der concurrenten, aldaar zullen worden geopend, en voorts daarmede gehandeld ingevolge de bepalingen, vastgesteld bij het reglement van de uitbestedingen.

SOERABAIJA, *De Resident van Soerabaija,*
den 19den dec. 1827. VAN HAAK.

—*Pro Justitia.*

Alzoo bij resolutie van President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, de dato 15 dezer, de persoon en goederen van de zich in staat van zinneloosheid bevindende Moorsche vrouw *Jahara*, weduwe van den gewezen majoor der Mooren *Abdul Ganie Mochamat Alie*, zijn gesteld onder curateele, en als curatoren over dezelve benoemd President en Leden van het Kollegie van Boedelmeesteren der Chinesche en andere onchristen sterfhuizen alhier, zoo wordt daarvan de gemeente kennis gegeven, op dat zich een ieder zal kunnen wachten voor schade.

Ter ordonnantie van President en Leden in den Raad voornoemd,
De Griffier,

BATAVIA, P. VAN HOEK.
den 17den dec. 1827.

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	6	50	9	24	5	50
Katjang-olie dito dito. . .	5	„	7	59	5	50
Dempel-olie per pikel. . .	„	„	17	„	26	„
Rijst per koijang.	100 à 110	„	120	„	86 à 90	„
Idem per gantang.	„	45 à 50	„	52	„	25
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	10	„	12	„	10	„

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33½
Varkens-vleesch het katje.	„	26½	„	50	„	32
Ossen-vleesch het pond. . .	„	20	„	16	„	16

EDICTALE CITATIEN.

Pro Fisco.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe door den Fiskaal bij denzelven Raad, *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het tweede defaut en de profijten van dien regtens, met admissie tot het doen van eene derde citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op een, in den loop der maand mei 1827, ter reede alhier opgevischt *scheepsanker*, wegende circa 700 ponden, dragende geene bijzondere merkteekenen, en liggende thans voor een ieder ten toon op 'slands equipagiewerf alhier;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de derde maal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op het hierboven beschreven scheepsanker, om op woensdag, die zijn zal den 27sten februari 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden raad, op deszelfs gewone audientiezaal, ten einde het tweede defaut te purgeren, en alsnog hun vermeend regt en pretentie te instituëren, voorts te hooren refereren aan den ter rolle van den 29sten augustus jl., door den Fiskaal voornoemd, R. O., gedanen eisch en genomen conclusie tot toewijzing van voornoemd anker aan den Lande, en verder volgens de bestaande bepalingen, daarop regthebbende, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffischeerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 15den december 1827.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornd.

D. SWART.

—Alzoo de Raad van Justitie te Soerabaija, aan den prokureur *J. C. F. Vermeulen*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende den insolventen boedel van wijlen den alhier overleden Radin Adipattie *Kromo Djojo di Ronno*, heeft verleend het tweede defaut en admissie tot het doen eener derde citatie bij edicte ex superabondantie, tegen alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie op die nalatenschap vermeenen te hebben;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de derde maal dagvaard alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven boedel vermeenen te hebben, om op woensdag, die zijn zal den 16den januari 1828, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde te zien dienen van intendit, met de verificatien daartoe specterende, en voorts alsnog hun regt, actie of pretentie te instituëren, sub pœne, dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffischeerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 13den december 1827.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornd.

D. SWART.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op maandag den 31sten december 1827, zal op de vendutie voor het woonhuis van den ondergeteekenden, op Molenvliet, mede verkocht worden een huis, staande op de Voorrei, laatst bewoond geweest zijnde door den heer *A. Hartzinck*, en toebehoorende aan de weduwe *J. Lotten*.

J. L. WEIJHENKE.

—Bij *Hellermann* te koop een fraaije reis- of familiewagen, zes span paarden, Engelsche tuigen voor bendys, twee en vier paarden, spiegels, schilderijen, verder alle soorten van Hollandsche provisien en dranken, enz.

GEBOORTEN.

Heden beviel mijne geliefde echtgenoot *E. D. Rosenquist* van eene welgeschapen dochter, doch spoedig na hare geboorte verliet zij deze aarde.

GRISSEE, *den 30sten nov. 1827.* ZIJLSTRA.

—23 December 1827 beviel van een zoon, de echtgenoot van

H. J. MEIJNDERTS.

NAGELATEN BOEDELS.

De weeskamer te Batavia roept bij deze elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen *A. Weerman*, in leven ambtenaar bij de boekhouding, *J. G. Hartman*, burger, en *F. Wieseman*, baas zeilmaker van Zr. Ms. equipagiewerf, om daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

BATAVIA, *den 22sten dec. 1827.* *De Secretaris*, FOCQUIN.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het postkantoor te Samarang, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden;

naar	schip	kapitein
Banjermassing,	*Maleische paduakan*,	Ismael.
Idem,	*dito toop*,	Oewa Bitja.
Idem,	*Chineesche brik Indramaijoe*,	Lim Tjajan.
Idem,	*dito brik Kingliong*,	Tjingliong.
Balij en Makasser,	*dito brik Tjingsoen*,	Oeij Hiak.
Riouw,	*Chineesche toop*,	Tjoo Tan Inklam.
Idem,	*Maleische boeloeaijam*,	Anakoda Sampik.
Sambas,	*dito toop*,	Mochamat Kasim.
Pare Pare,	*Boegineesche paduakan*,	Anakoda Bedoe.

SAMARANG, *den 14den dec. 1827.* *De Post-kommies*, SCHORNACK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

For passage to England or Holland, by the fine new Ship CAMBRIDGE, burthen 534 tons, has very superior accommodations and carries an experienced Naval Surgeon, will sail about the 15th January. Apply to

BATAVIA, *Dec. 20th, 1827.* ROBERT THORNTON.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De tweede luitenant *Schreiner* verlaat Java.

—*J. L. Weijhenke* verlaat Java.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De heeren inteekenaren op de Bataviasche Courant worden bij deze herinnerd, dat hun loopend abonnement expireert met den laatsten van de tegenwoordige maand december, en dat zij, verlangende dat abonnement te continueren en de couranten geregeld te ontvangen, den inteekeningsprijs voor de eerste zes maanden van het jaar 1828, vóór den eersten januari aanstaande, aan 's Lands Drukkerij zullen moeten doen geworden, of, voor zoo ver zij zich buiten Batavia ophouden, een bewijs, dat tot dat einde door hen f 20:—: in 's Lands kas is gestort.

—Te huur een huis in de Kampong Java, bij

H. J. MEIJNDERTS.

—*J. B. Meijer* verwittigt het publiek, dat hij het *stads heeren logement* te Samarang, met primo januari 1828, van den heer *J. de Graaff* zal overnemen. Hij recommandeert zich in de gunst van het geëerd publiek, en belooft eene prompte en billijke bediening.

SAMARANG, *20 december 1827.*

—Bal bij *Zimmerman*, op Goenoeng-saharie; vrij entrée. *31 december.*

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.